

Intencionální objekt (předmět)

Prvotní popud k zavedení termínu „intencionální objekt“ dal nejspíš Brentano, ale do systematického jeho užívání jej prosadil a upevnil nepochybně Husserl. Husserl zdůrazňuje zejména to, že intencionální objekt není součástí ani složkou aktů (aktivity) myšlení. Tento důraz však nám zdaleka nedostačuje, protože intencionální objekt není ani ničím samostatně skutečným, nýbrž je závislý na tom, zda jej míníme nebo nemíníme.

V našem chápání je třeba intencionální objekt pojímat jako myšlenkový konstrukt, který má sice jistou pevnost, která je pro pojmové myšlení nezbytná, ale je to pevnost, ustavená a udržovaná aktivním myšlením, tj. myšlenkovými aktivitami. Myšlenkové aktivity zkrátka propůjčují svým konstruktům tuto pevnost, a to navzdory tomu, že jakožto konstrukty nejsou ničím samostatným, svébytným, tj. nemají samy o sobě nejen tuto pevnost, ale ani nejsou schopny samy sebe udržovat. Tak např. pojem pravoúhlého trojúhelníka, jak byl jednou kdesi ve starém Řecku ustaven (nejspíš Pythagorou), je naprosto týž, jako pojem pravoúhlého trojúhelníka, o němž se v dnešní době dovídají žáci ve škole. Aktivní myšlenková výkon je ovšem jiný než tehdy (a je do jisté míry jedinečný u každého člověka, který toho pojmu užívá), ale míří k témuž konstrukt, který je naprosto identický ve všech případech, kdy je tento pojem aktivně myšlen. To je možné jenom díky tomu, že má jakousi svou pevnost, kterou ovšem získal a vždy znovu získává díky myšlenkové ‚vůli‘ opravdu mýnit totéž. A my ovšem nemůžeme tuto vůli chápat ‚subjektivně‘ (jako cosi svévolného), nýbrž výhradně jako něco definitivně (definitoricky) neměnného, pro všechny časy závazně identického. Je to tedy tento konstrukt, který jakoby řídí průběh příslušných myšlenkových aktů.

(Písek, 181116-3.)